

COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 2.7.2014
COM(2014) 440 final

**COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL
REGIUNILOR**

PLAN DE ACȚIUNE VERDE PENTRU IMM-URI

**Permițând IMM-urilor să transforme provocările legate de mediu în oportunități de
afaceri**

{SWD(2014) 213 final}

Introducere și context

Consiliul European din martie 2014 a subliniat faptul că Europa are nevoie de o bază industrială puternică și competitivă, atât pentru producție, cât și pentru investiții, ca factor-cheie pentru creșterea economică și crearea de locuri de muncă. Utilizarea eficientă a resurselor¹ este unul dintre factorii principali ai competitivității întreprinderilor, deoarece se pare că întreprinderile europene de producție cheltuiesc, în medie, 40 % din costurile lor pentru materii prime, iar dacă se adaugă energia și apa, se ajunge la 50 % din totalul costurilor de producție, comparativ cu 20 % pentru cheltuielile cu forța de muncă.² Consiliul European a cerut de asemenea să se facă eforturi susținute pentru a scădea costurile cu energia suportate de utilizatorii finali de energie, în special prin investiții susținute în eficiența energetică și prin gestionarea cererii de-a lungul întregului lanț valoric și în faza de cercetare și dezvoltare.

Într-adevăr, îmbunătățirea eficienței de utilizare a resurselor necesită combinarea unei abordări bazate pe lanțul valoric cu implementarea unor soluții tehnice complexe la nivel de întreprindere. Se estimează că îmbunătățirea eficienței de utilizare a resurselor de-a lungul lanțurilor valorice ar putea reduce nevoile de materii prime cu 17 %- 24 % până în 2030³. În plus, în UE, 60 % din deșeurile totale nu sunt în prezent reciclate, compostate sau reutilizate⁴, ceea ce indică o enormă pierdere de resurse valoroase și de oportunități de afaceri importante pentru întreprinderile mici și mijlocii (IMM-uri)⁵, care pot crea și vinde produse, servicii și soluții verzi. Oportunități de afaceri pot fi, de asemenea, create integrând modele de afaceri mai circulare și tehnologii verzi în IMM-uri existente și viitoare, în toate sectoarele, inclusiv în cel al serviciilor.

Strategia Europa 2020 subliniază prioritatea UE de a deveni o economie sustenabilă și de a stabili obiective ambițioase pentru combaterea schimbărilor climatice și pentru creșterea eficienței energetice. Small Business Act (SBA)⁶ a subliniat faptul că UE și statele membre trebuie să permită IMM-urilor să transforme dificultățile legate de mediu în oportunități. Planul de acțiune verde (Green Action Plan) oferă un cadru și orientări clare privind modul în care UE, în parteneriat cu statele membre și cu regiunile, intenționează să ajute IMM-urile să exploateze oportunitățile de afaceri pe care le oferă tranziția către o economie verde⁷. Această inițiativă prezintă în mod concret o serie de acțiuni, noi sau revizuite, vizând IMM-urile, propuse la nivel

---

¹ Utilizarea eficientă a resurselor înseamnă folosirea sustenabilă a resurselor limitate ale Pământului, reducând în același timp impactul asupra mediului și permițând creșterea economică (prin decuplarea relativă de utilizarea materiilor prime).

² „Guide to resource efficiency in manufacturing: Experiences from improving resource efficiency in manufacturing companies”. Europe INNOVA (2012)

³ Meyer, B. et al (2011) „Macroeconomic modelling of sustainable development and the links between the economy and the environment”. Studiu realizat pentru Comisia Europeană (DG Mediu), disponibil la http://ec.europa.eu/environment/enveco/studies_modelling/pdf/report_macro-economic.pdf

⁴ Statisticile Eurostat privind deșeurile (2011)

⁵ A se vedea definiția IMM-urilor la http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/sme-definition/index_en.htm

⁶ Pentru mai multe informații: http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/small-business-act/index_en.htm

⁷ „Economia verde” vizează „să asigure creșterea și dezvoltarea, să protejeze sănătatea și bunăstarea oamenilor, să ofere locuri de muncă decente, să reducă inegalitățile și [...] să investească în biodiversitate, inclusiv în serviciile ecosistemice pe care le asigură aceasta (capitalul natural) și să le protejeze pentru valoarea lor intrinsecă și pentru contribuția lor esențială la bunăstarea și prosperitatea economică a oamenilor”. (Definiție din Decizia nr. 1386/2013/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 20 noiembrie 2013 privind un Program general al Uniunii de acțiune pentru mediu până în 2020 „O viață bună, în limitele planetei noastre”).

europăen. Planul de acțiune verde urmărește (1) să îmbunătățească eficiența de utilizare a resurselor, (2) să încurajeze spiritul antreprenorial verde, (3) să exploateze oportunitățile unor lanțuri de valori mai verzi și (4) să faciliteze accesul pe piață al IMM-urilor verzi.⁸ Acest plan de acțiune completează comunicarea *Inițiativa privind locurile de muncă verzi. – Valorificarea potențialului de creare de locuri de muncă al economiei verzi*, care propune o foaie de parcurs pentru sprijinirea creării de locuri de muncă verzi în întreaga UE, și comunicarea *Oportunitățile de utilizare eficientă a resurselor în sectorul clădirilor*, precum și pachetul privind economia circulară și reexaminarea obiectivelor în materie de deșeuri.

Planul de acțiune verde vizează să contribuie la reindustrializarea Europei, promovată de comunicarea intitulată „Pentru o renaștere industrială europeană” [COM (2014) 14] și susținută de Consiliul European, prin creșterea competitivității IMM-urilor și prin sprijinirea dezvoltării de activități economice verzi în toate regiunile europene, în special având în vedere faptul că, în această etapă, există diferențe semnificative în ceea ce privește eficiența utilizării resurselor între sectoare și statele membre.

Planul de acțiune se bazează pe planul de acțiune privind ecoinovarea (EcoAP)⁹, care oferă orientări pentru politica de ecoinovare și finanțare în cadrul Strategiei Europa 2020. O serie de acțiuni și instrumente ale EcoAP sunt extrem de relevante pentru IMM-uri. Exemple în acest sens sunt Tabloul de bord european privind inovarea, Observatorul ecoinovării, Forumul european privind ecoinovarea, parteneriatele europene pentru inovare și instrumentele de finanțare a ecoinovării din cadrul Orizont 2020. Acțiunile cuprinse în planul de acțiune verde și în EcoAP sunt, prin urmare, complementare și generează sinergii importante. Pe parcursul etapei de implementare, se va asigura o coordonare corespunzătoare între EcoAP și planul de acțiune verde.

Planul de acțiune verde se concentrează pe acțiuni la nivel european care sunt concepute să integreze și să consolideze inițiativele verzi existente vizând sprijinirea IMM-urilor la nivel național și regional.¹⁰ Planul a fost elaborat prin consultare cu actorii activi în acest domeniu în statele membre și va fi pus în aplicare în cooperare cu aceștia. Majoritatea statelor membre și numeroase regiuni au organizații și instrumente dedicate prin care oferă sprijin IMM-urilor - în special prin finanțări oferite în cadrul politicii regionale - în domeniile care fac obiectul prezentului plan de acțiune. Printre aceste acțiuni se numără furnizarea de informații, consolidarea capacităților, promovarea cooperării și crearea de rețele, finanțarea directă, facilitarea accesului la finanțare etc.

Planul de acțiune verde stabilește o serie de obiective și enumeră acțiunile care vor fi puse în aplicare la nivel european în contextul cadrului financiar multianual 2014-2020.¹¹ Toate acțiunile

---

⁸ Planul de acțiune verde pentru IMM-uri se concentrează pe utilizarea eficientă a resurselor în general, fără un accent special pe eficiența energetică sau pe producția de energie din surse regenerabile, care au făcut deja obiectul unor comunicări specifice ale Comisiei sau al unor propuneri legislative.

⁹ http://ec.europa.eu/environment/ecoap/index_en.htm

¹⁰ De exemplu, UE va sprijini acțiunile relevante pentru Planul de acțiune verde prin politica de coeziune. Statele membre au convenit să aloce peste 100 de miliarde de euro din Fondul european de dezvoltare regională pentru investiții în IMM-uri, în economia cu emisii scăzute de carbon și în cercetare și inovare.

¹¹ Acțiunile prevăzute în comunicare nu au niciun impact asupra bugetului UE dincolo de creditele prevăzute deja în programul financiar oficial al Comisiei.

sunt fie acțiuni noi, fie versiuni revizuite ale unor acțiuni anterioare care acum iau în considerare potențialul pentru afaceri al utilizării eficiente a resurselor și al accesului la piețele verzi.¹² Acțiunile țin cont, de asemenea, de rezultatele consultării publice privind Planul de acțiune verde, care a avut loc în cursul celui de-al patrulea trimestru al anului 2013.¹³

Informații concrete cu privire la măsurile anunțate în prezenta comunicare, cu referire la programe care le sprijină, cum ar fi fondurile structurale și de investiții europene, COSME, Orizont 2020, Erasmus +, LIFE sau instrumentul de parteneriat, vor fi încărcate în mod punctual pe site-ul de internet al Comisiei Europene, Direcția Generală Întreprinderi și Industrie¹⁴:

http://wcmcom-ec-europa-eu-wip.wcm3vue.cec.eu.int:8080/enterprise/policies/sme/public-consultation-green-action-plan/index_en.htm

I. Tranziția către IMM-uri verzi, având ca scop creșterea competitivității și a sustenabilității

Îmbunătățirea eficienței de utilizare a resurselor în IMM-uri oferă un potențial enorm pentru reducerea costurilor de producție și pentru creșterea productivității. Conform calculului, o mai bună utilizare a resurselor poate duce la economii globale potențiale de 630 de miliarde de euro pentru industria europeană.¹⁵ Prea puține IMM-uri din Europa sunt conștiente de acest potențial. În plus, IMM-urile nu sunt suficient sprijinite în eforturile lor de a realiza potențialele economii de costuri prin îmbunătățirea eficienței de utilizare a resurselor. Acest lucru nu numai că poate conduce la creșterea decalajului de productivitate dintre întreprinderile europene care își îmbunătățesc eficiența de utilizare a resurselor și cele care nu o fac, ci poate de asemenea să scadă competitivitatea generală a întreprinderilor europene, precum și șansele multor IMM-uri de a se poziționa în lanțurile valorice globale.

De ce toate acestea sunt importante pentru IMM-uri?

IMM-urile europene sunt în general conștiente că utilizarea eficientă a resurselor este importantă, având în vedere că 75 % dintre IMM-urile din UE au înregistrat în ultimii cinci ani o creștere a costurilor cu materialele. Cel puțin 93 % dintre IMM-urile din UE întreprind cel puțin o acțiune pentru a crește eficiența de utilizare a resurselor; în majoritatea cazurilor, este vorba de o acțiune cu costuri reduse. Cu toate acestea, numai 42 % dintre IMM-urile care pun în aplicare măsuri de îmbunătățire a eficienței de utilizare a resurselor au înregistrat o reducere a costurilor lor de producție.¹⁶ Acest lucru indică necesitatea de a oferi IMM-urilor orientări privind rentabilitatea

---

¹² Documentul de lucru însoțitor al serviciilor Comisiei include o listă a acțiunilor, indicându-se, acolo unde este cazul, calendarul pentru punerea lor în aplicare în perioada 2014-2020.

¹³ Link către rezultatele consultării publice: http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/public-consultation-green-action-plan/index_en.htm

¹⁴ Aceste informații vor include trimiteri la resursele financiare specifice pentru acțiunile prevăzute în cadrul guvernantei Planului de acțiune verde, precum și referiri la eficacitatea acestora.

¹⁵ „Guide to resource efficiency in manufacturing: Experiences from improving resource efficiency in manufacturing companies”. Europe INNOVA (2012).

¹⁶ Toate cifrele utilizate în prezentul alineat provin din sondajul Flash Eurobarometru 2013 privind „IMM-urile,

investițiilor în eficiența de utilizare a resurselor.

În plus, există diferențe mari între nivelurile eficienței de utilizare a resurselor din sectoarele de producție ale statelor membre. Modul în care se utilizează energia și se generează deșeuri pentru un anumit tip de producție diferă considerabil între întreprinderile de producție din diferite țări europene.¹⁷

Îmbunătățirea eficienței de utilizare a resurselor necesită cunoștințe de specialitate, de care IMM-urile nu dispun de obicei; de aceea, au nevoie de consultanță pentru a identifica potențialele beneficii pe termen lung ale inovării proceselor și a organizării pentru a îmbunătăți eficiența de utilizare a resurselor. În plus, IMM-urile care caută finanțare pentru investiții inițiale mari vizând utilizarea eficientă a resurselor constată, în unele cazuri, că intermediarii financiari consideră că aceste investiții au un grad ridicat de risc. Prin urmare, este important în primul rând să se încurajeze IMM-urile să caute consiliere privind eficiența utilizării adecvate a resurselor, prin campanii de afaceri orientate către IMM-uri și, în al doilea rând, să li se ofere o astfel de consiliere în regiunile lor.

Comisia a stabilit o serie de obiective, care urmează să fie atinse prin următoarele acțiuni:

1. Informații practice, consultanță și sprijin furnizate IMM-urilor europene cu privire la modul în care își pot îmbunătăți eficiența de utilizare a resurselor într-un mod rentabil:

- Centrul european de excelență pentru utilizarea eficientă a resurselor, care urmează să fie înființat în 2015 pe baza experienței statelor membre în furnizarea de sprijin pentru a îmbunătăți eficiența, va furniza consultanță și va sprijini IMM-urile care doresc să își îmbunătățească performanțele în materie de eficiență a utilizării resurselor, direct și prin intermediul unei rețele de parteneri la nivelul regiunilor europene, și va deveni un punct de referință privind eficacitatea și rentabilitatea diferitelor tipuri de îmbunătățiri ale eficienței de utilizare a resurselor în întreaga UE. Centrul va oferi, de asemenea, informații privind strategiile, programele și acțiunile naționale în domeniul eficienței de utilizare a resurselor și al sprijinirii IMM-urilor și, dacă este cazul, va invita IMM-urile să recurgă la aceste măsuri naționale.
- Sondajul Eurobarometru „IMM-urile, utilizarea eficientă a resurselor și piețele ecologice” va evalua tendințele în materie de eficiență a utilizării resurselor în rândul IMM-urilor din întreaga Europă și din SUA, pentru a ghida evoluțiile viitoare ale politicii în acest domeniu.
- Rețeaua întreprinderilor europene (EEN)¹⁸ va fi încurajată (1) să organizeze o campanie europeană pentru utilizarea eficientă a resurselor, care să cuprindă activități de sensibilizare (informații pe site-ul său de internet, site-urile de socializare, prezentări la evenimente (ale rețelelor existente), evenimente B2B) pentru a informa IMM-urile cu privire la avantajele și

---

eficiența resurselor și piețele ecologice”:

ec.europa.eu/public_opinion/flash/fl_381_eapdf.

¹⁷ Calogirou C., S. Y. Sørensen, P. B. Larsen, S. Alexopoulou et al. (2010) SMEs and the environment in the European Union, PLANET SA and Danish Technological Institute, publicat de Comisia Europeană, DG Întreprinderi și Industrie. http://ec.europa.eu/enterprise/newsroom/cf/itemdetail.cfm?item_id=4711

¹⁸ Pentru mai multe informații: <http://een.ec.europa.eu/>

oportunitățile oferite de utilizarea eficientă a resurselor și (2) să ofere servicii de consultanță privind eficiența de utilizare a resurselor pentru IMM-uri.

- Autoritățile de gestionare a fondurilor structurale și de investiții europene vor fi sprijinite de Comisie în ceea ce privește încurajarea proiectelor în domeniul eficienței de utilizare a resurselor și în ceea ce privește informarea publicului cu privire la oportunitățile de afaceri ale piețelor verzi, în special prin evidențierea unor exemple și instrumente de succes din UE.

2. Susținerea mecanismelor de transfer de tehnologii eficiente pentru tehnologiile verzi:

- Comercializarea de tehnologii verzi este o prioritate majoră pentru creșterea IMM-urilor într-o economie verde. Prin urmare, în baza de date privind transferul de tehnologie, care conține peste 23 000 de profiluri, Rețeaua întreprinderilor europene (EEN) va continua să actualizeze clasificarea cuvintelor-cheie care descriu utilizarea eficientă a resurselor și a tehnologiile legate de climă, pentru a asigura o concordanță mai bună a cererii cu oferta printre clienții IMM-uri.
- În plus, partenerii EEN vor fi invitați să asigure o cooperare strânsă între diferitele grupuri sectoriale care intervin în utilizarea eficientă a resurselor, pentru a facilita schimbul de informații și transferul de bune practici.

3. Facilitarea accesului la finanțări pentru îmbunătățiri legate de resurse și de eficiența energetică în IMM-uri

- Mai multe site-uri ale Comisiei Europene vizând IMM-urile vor fi actualizate pentru a oferi informații mai bune în ceea ce privește mediul, finanțarea UE disponibilă pentru îmbunătățirea eficienței de utilizare a resurselor, precum și sprijinul nefinanciar disponibil pentru IMM-uri.
- Banca Europeană de Investiții (BEI) va oferi, prin intermediari financiari, finanțare pentru îmbunătățirea eficienței de utilizare a resurselor în ceea ce privește serviciile ecosistemice și adaptarea la schimbările climatice, în cadrul mecanismului de finanțare a capitalului natural (NCFE).
- Instrumentele de finanțare privată pentru eficiență energetică (PF4EE) pot sprijini IMM-urile și întreprinderile mai mari cu capitalizare medie care, printre altele, realizează mici investiții în eficiența energetică și sunt capabile să utilizeze economiile de energie pentru a rambursa împrumutul inițial.
- Se vor crea o rețea și o comunitate de finanțiști și investitori publici și privați care sprijină ecoinovarea.
- Fondul european de dezvoltare regională (FEDER) și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime (FEPAM) pentru perioada 2014-2020 vor sprijini competitivitatea IMM-urilor, inclusiv îmbunătățirea eficienței lor energetice și a utilizării surselor de energie regenerabile, precum și a eficienței de utilizare a resurselor, dat fiind că acestea sunt menționate ca priorități de investiții. Prin urmare, astfel de investiții ar putea fi selectate de statele membre și de regiuni pentru finanțare în cadrul FEADR și EMFF.

II. Antreprenoriat verde pentru întreprinderile viitorului

Prevenirea și corectarea daunelor provocate mediului și trecerea la o economie cu emisii scăzute de carbon reprezintă o provocare societală, care oferă, de asemenea, noi oportunități de afaceri pentru întreprinderi. Cu toate acestea, „ecoinovarea”, la fel ca orice alte tipuri de inovare, are nevoie de un ecosistem fertil pentru a înflori, iar inovatorii verzi au nevoie de sprijin pentru a-și dezvolta ideile și de acces la finanțare pentru a le pune în aplicare. Dezvoltarea antreprenoriatului verde beneficiază de proximitatea față de instituțiile din domeniul cunoașterii, precum și de disponibilitatea forței de muncă calificate și de relațiile industriale care facilitează cooperarea transsectorială; aceste condiții permit apariția unor clustere de ecoinovare.

De ce toate acestea sunt importante pentru IMM-uri?

IMM-urile au nevoie de un mediu de afaceri favorabil, în care ideile pot fi dezvoltate, finanțate și introduse pe piață într-un mod simplu. „Antreprenoriatul verde” ar trebui să fie deja studiat în învățământ (învățământul superior), pentru a-i pregăti în acest spirit pe viitorii antreprenori verzi. „Antreprenoriatul verde” ar trebui, de asemenea, să fie încurajat sprijinindu-i pe potențialii antreprenori să identifice oportunități de afaceri generate de tranziția către o economie eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor, cu emisii scăzute de carbon, inclusiv prin noi forme de cooperare între întreprinderi și mediul academic. Toate formele de inovare care stimulează antreprenoriatul verde ar trebui sprijinite. Într-adevăr, antreprenoriatul verde este favorizat și de noi idei de afaceri care combină eficiența de utilizare a resurselor cu creativitatea, cum ar fi noul fenomen de „reciclare în amonte”, care combină reciclarea cu proiectarea. În plus, trebuie depuse eforturi suplimentare pentru a valorifica tehnologiile verzi care sunt dezvoltate prin cercetare și care au reușit să-și demonstreze fezabilitatea. În acest context, este esențial să se sprijine IMM-urile pentru a explora fezabilitatea științifică sau tehnică și potențialul comercial al ideilor de afaceri ecoinovatoare, având în vedere faptul că multe IMM-uri nu au resursele necesare pentru a face acest lucru pe cont propriu.

Comisia a stabilit o serie de obiective, care urmează să fie atinse prin următoarele acțiuni:

1. Promovarea tuturor formelor de ecoinovare, inclusiv ecoinovarea netehnologică:

- Instrumentul pentru IMM-uri din cadrul Orizont 2020 va ajuta IMM-urile să exploreze fezabilitatea științifică sau tehnică și potențialul comercial al ideilor foarte ecoinovatoare, pentru a dezvolta în mod concret noi activități economice. O evaluare pozitivă a fezabilității comerciale va permite finanțarea activităților demonstrative. IMM-urile pot deja solicita acest tip de sprijin în cadrul cererilor de propuneri specifice, axate pe ecoinovare și pe aprovizionarea cu materii prime, pe producția și prelucrarea alimentară ecoinovatoare și pe inovația într-un sistem energetic eficient, cu emisii scăzute de carbon.
- În Orizont 2020, acțiunile din cadrul provocării societale „combaterea schimbărilor climatice, mediu, utilizarea eficientă a resurselor și materiile prime” sprijină obiectivele Planului de acțiune verde în ceea ce privește creșterea eficienței de utilizare a resurselor printr-o abordare sistemică a ecoinovării și prin crearea unei economii circulare. Toate formele de inovare sunt acoperite. Sunt abordate diferitele tipuri de activități, mergând de la cercetare până la demonstrare, intrarea pe piață, coordonarea și crearea de rețele.

- Fondul european de dezvoltare regională (FEDER), Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime (FEPAM) pentru perioada 2014-2020 vor sprijini competitivitatea IMM-urilor, vizând eficiența energetică și utilizarea surselor regenerabile de energie. Acestea sunt identificate ca priorități investiționale care trebuie realizate de statele membre și de regiuni prin intermediul programelor lor operaționale.

2. Facilitarea parteneriatelor comerciale, a competențelor și a cunoștințelor vizând antreprenoriatul verde:

- Comunicarea *Inițiativa privind locurile de muncă verzi. – Valorificarea potențialului de creare de locuri de muncă al economiei verzi* propune o foaie de parcurs cuprinzătoare pentru dezvoltarea competențelor în vederea tranziției la o economie verde.
- Furnizarea de informații de înaltă calitate privind ecoinovarea și IMM-urile ecoinovatoare va fi încurajată pentru a stimula încrederea și a reduce riscurile investiționale, prin intermediul unor inițiative precum verificarea tehnologiilor de mediu (ETV), inițiativă pusă în prezent în aplicare ca program pilot al UE.
- Noi modele de afaceri pentru eficiența energetică și pentru eficiența utilizării resurselor în cadrul IMM-urilor vor fi sprijinite prin intermediul programului LIFE.
- Premiile pentru promovarea întreprinderilor europene vor răsplăti eforturile de sprijinire a antreprenoriatului verde, recompensând organismele publice și parteneriatele public-privat care susțin dezvoltarea piețelor verzi și îmbunătățirea eficienței de utilizare a resurselor.

3. Exploatarea mai eficientă a rolului clusterelor în susținerea IMM-urilor ecoinovatoare:

- Utilizarea eficientă a resurselor va deveni un subiect specific al cursurilor de formare din cadrul programului COSME (2014-2020), care vizează să îi facă pe managerii de clustere pe deplin conștienți de potențialele acțiuni care pot fi lansate în clusterelor lor pentru a încuraja ecoinovarea și utilizarea eficientă a resurselor în cadrul IMM-urilor și între IMM-urile membre.

III. Oportunități pentru IMM-uri într-un lanț valoric mai verde

Refabricarea, repararea, întreținerea, reciclarea și proiectarea ecologică au un mare potențial de a deveni factori de creștere economică și de creare de locuri de muncă și, în același timp, de a aduce o contribuție importantă la soluționarea provocărilor legate de mediu. Prin inovare și prin reproiectarea produselor și a modelelor de producție și de afaceri, întreprinderile pot reduce utilizarea de materii prime costisitoare și pot crea mai puține deșeururi. 60 % din totalul deșeurilor din UE care nu sunt reciclate, compostate sau reutilizate¹⁹ le oferă IMM-urilor oportunități economice de a profita de lanțurile valorice transsectoriale care utilizează resursele mai eficient.

---

¹⁹ Statisticile Eurostat privind deșeurile (2011)

Economia „circulară”²⁰ sau „simbiotică”²¹ sporește economiile de resurse și de costuri, prelungind durata de utilizare a resurselor, a produselor și a componentelor. Pentru o utilizare mai bună și mai eficientă a resurselor prin reducerea deșeurilor și conversia deșeurilor în noi bunuri și servicii, este nevoie de ecoinovare, de noi intermediari și de servicii de intermediere. IMM-urile și întreprinzătorii au nevoie de un mediu favorabil pentru a se angaja în noi relații industriale care să le permită să treacă la o economie circulară.

De ce toate acestea sunt importante pentru IMM-uri?

În pofida dovezilor care arată beneficiile inovării (reducerea deșeurilor) și ale colaborării intersectoriale în cadrul lanțului valoric, o combinație de obstacole de reglementare, instituționale, tehnice și culturale reprezintă bariere sistemice care încă împiedică o acțiune mai eficientă și crearea de rețele între întreprinderi, împiedicând astfel sporirea eficienței de utilizare a resurselor. De exemplu, în prezent 44 % dintre întreprinderile mari din UE își vând deșeurile unei alte întreprinderi, în vreme ce doar 24 % dintre IMM-uri fac acest lucru²². Deoarece operațiunea necesită cunoștințe specializate și rețele, IMM-urile au adesea dificultăți să dezvolte și să partajeze cunoștințe privind reducerea și gestionarea deșeurilor și să exploateze potențialul evitării deșeurilor și al reutilizării produselor, materialelor și deșeurilor ca parte a diferitelor lanțuri valorice. Costurile mari ale tranzacțiilor și costurile ridicate ale investițiilor inițiale pot reduce și mai mult interesul de a încheia tranzacții legate de reutilizarea și reciclarea resurselor, mai ales că potențialele beneficii sunt dificil de stabilit dinainte, având în vedere lipsa de experiență și incertitudinile legate de variațiile de calitate, specificații sau termene de livrare. În plus, schimburile din cadrul lanțului valoric pot prezenta provocări tehnologice, deoarece pot fi necesare transformări și adaptări ale „deșeurilor ca produse secundare” înainte de a putea fi reintroduse în lanțul valoric.

Comisia a stabilit o serie de obiective, care urmează să fie atinse prin următoarele acțiuni:

1. Eliminarea barierelor sistemice privind colaborarea transsectorială și transnațională în cadrul lanțului valoric și privind crearea de întreprinderi și cooperarea între întreprinderi, prin facilitarea creării unor modele comerciale de servicii și reutilizarea materialelor, a produselor și a deșeurilor:

- Analiza barierelor sistemice care împiedică dezvoltarea unor modele de afaceri circulare de către IMM-uri, utilizarea eficientă a materialelor din fluxurile de deșeuri și procesele de simbioză industrială. Acest lucru este esențial pentru a dezvolta cele mai bune acțiuni posibile la nivelul UE care să vizeze rezolvarea acestor deficiențe și promovarea rolului IMM-urilor în economia circulară.

2. Facilitarea colaborării intersectoriale pentru a promova o economie circulară:

- Acțiunea viitoare privind „proiectele facilitate de clustere pentru noi lanțuri valorice

---

²⁰ O economie circulară păstrează valoarea adăugată în produse cât mai mult timp posibil și elimină deșeurile. Resursele încorporate în produse sunt utilizate în continuare în mod productiv după ce produsul ajunge la sfârșitul duratei sale de viață, oferind o valoare adăugată.

²¹ Într-o economie simbiotică, subprodusele unei întreprinderi sau ale unui sector (inclusiv energia, apa, logistica și materiile) sunt utilizate de o altă întreprindere sau un alt sector.

²² Flash Eurobarometru 2013, „IMM-urile, eficiența resurselor și piețele ecologice”.
ec.europa.eu/public_opinion/flash/fl_381_eapdf.

industriale” din cadrul Orizont 2020 vor aloca cel puțin 75 % din bugetul total pentru sprijinirea inovării în IMM-uri. Aceasta urmărește să susțină colaborarea intersectorială și interregională și proiectele de inovare desfășurate de IMM-uri, printr-o mai bună integrare a acestora în clustere și în diferite lanțuri valorice.

- Observatorul european al clusterelor va oferi regiunilor o mai bună cartografiere a concentrațiilor geografice de competențe în industriile ecologice și le va furniza o descriere și o analiză a tendințelor privind clusterelor transsectoriale, inclusiv a tendințelor privind internaționalizarea clusterelor și transformarea industrială în domeniul industriilor ecologice.
- Regiuni de demonstrare a modelului vor fi selecționate pentru a servi drept exemplu de soluții ecoinovatoare sistemice.
- Programul LIFE va promova adoptarea modelelor comerciale circulare și va prezenta beneficiile pentru IMM-uri.
- Înființarea unui grup de experți care să se concentreze pe o abordare sistemică a ecoinovării în cadrul Orizont 2020.

IV. Accesul la piețe pentru IMM-urile verzi

UE are un interes strategic să răspundă în mod corespunzător celor mai importante provocări globale de mediu, cum ar fi schimbările climatice. Din cauza creșterii economice puternice și, în unele cazuri, a etapelor incipiente de industrializare, epuizarea resurselor de mediu și creșterea emisiilor se accelerează în numeroase țări din lume. Acordarea de asistență acestor țări pentru tranziția către o economie verde va fi crucială. În același timp, UE are un rol de lider în ceea ce privește tehnologiile verzi și cu emisii scăzute de carbon, care oferă posibilități extraordinare de combinare a obiectivelor privind schimbările climatice și a altor obiective de protecție a mediului cu dezvoltarea schimburilor comerciale, a investițiilor și a afacerilor pentru întreprinderile europene, în special pentru IMM-uri, în aceste țări.

De ce toate acestea sunt importante pentru IMM-uri?

Angajamentele internaționale ale UE în domenii cum ar fi cooperarea privind schimbările climatice sau politicile de vecinătate oferă IMM-urilor europene care dețin expertiza necesară posibilități concrete de a obține acces la piețe noi pentru tehnologiile, produsele și serviciile lor destinate reducerii eficiente a emisiilor de dioxid de carbon. UE însumează aproximativ o treime din piața mondială a industriilor ecologice și este un exportator net. Această piață mondială crește cu 5 % pe an și se estimează că dimensiunea sa se va tripla până în 2030²³, oferind astfel oportunități importante pentru întreprinderile din UE. Cu toate acestea, puține dintre IMM-urile din UE își oferă tehnologiile, produsele sau serviciile verzi în țări din afara UE. 87 % dintre IMM-urile din UE vând numai pe piețele lor naționale.²⁴ Această lipsă de internaționalizare a IMM-urilor se explică de obicei prin absența unui cadru propice care să faciliteze accesul IMM-

---

²³ IDEA Consult, ECORYS, 2009. Studiu privind competitivitatea ecoindustrii UE; Ministerul Federal pentru Mediu, Conservarea Naturii și Securitate Nucleară, 2009, „Greentech - Fabricat în Germania 2.0”

²⁴ Flash Eurobarometru 2013, „IMM-urile, eficiența resurselor și piețele ecologice”.
ec.europa.eu/public_opinion/flash/fl_381_eapdf.

urilor pe piețele străine.

IMM-urile au o șansă mai bună de a intra în lanțurile valorice globale dacă, în loc să acționeze individual, cooperează cu alte întreprinderi. Obținerea unei eficiențe sporite de utilizare a resurselor în Europa și sprijinirea IMM-urilor pentru a se integra cu succes în lanțurile valorice globale necesită intensificarea cooperării internaționale. Pentru a concura pe plan internațional, IMM-urile din domeniul utilizării eficiente a resurselor trebuie să caute parteneri internaționali nu doar pentru a vinde, ci și pentru a se aproviziona cu materii prime și a obține acces la cercetare, cunoștințe sau competențe de-a lungul lanțului valoric. O astfel de cooperare este adesea facilitată de clustere, care acționează ca adevărate „trambuline” pentru IMM-uri, pe de o parte, pentru a obține acces la piețe internaționale și, pe de altă parte, pentru a se angaja în activități de cooperare și a dezvolta parteneriate strategice pe termen lung în interiorul și de-a lungul lanțurilor valorice. În plus, contactele internaționale și rețelele deja create de companiile multinaționale, universități și alte instituții în clusterelor lor pot fi exploatate de IMM-uri.

Comisia a stabilit o serie de obiective, care urmează să fie atinse prin următoarele acțiuni:

1. Promovarea unei piețe interne europene mai verzi:

- Organizațiile europene de standardizare vor fi încurajate să ia în considerare obiectivele economiei circulare atunci când creează standarde, pentru a continua eforturile anterioare ale Comisiei vizând integrarea aspectelor de mediu în standardizarea europeană.²⁵

2. Facilitarea accesului la piețele internaționale pentru antreprenorii verzi:

- Stabilirea de parteneriate strategice de clustere europene, încurajând alianțe între clustere din diferite sectoare, cu scopul de a elabora o strategie comună pentru internaționalizare. Vor fi încurajate alianțele în domeniul tehnologiilor verzi și al ecoinovării.
- Misiunile de căutare de parteneri internaționali vor încuraja cooperarea în domeniul utilizării eficiente a resurselor și al ecoinovării și, de la caz la caz, vor constitui o prioritate ținând seama de particularitățile țării țintă și de potențialul comercial.
- Instrumentele financiare din cadrul COSME vor sprijini în special IMM-urile să se internaționalizeze, prin promovarea dezvoltării transfrontaliere a acestora.

3. Facilitarea adoptării tehnologiilor de creștere a eficienței de utilizare a resurselor în țările partenere, prin cooperarea cu IMM-urile europene:

- Un plan de acțiune în favoarea unei economii cu emisii scăzute de dioxid de carbon va prevedea asistență tehnică pentru stabilirea de parteneriate de cooperare între întreprinderile și clusterelor din UE și întreprinderi și alte contrapărți din țări cu venituri medii și pentru elaborarea de propuneri comune finanțabile²⁶, care reflectă interesele ambelor părți, asigurând

---

²⁵ Eforturile anterioare ale Comisiei includ comunicarea „Integrarea aspectelor de mediu în standardizarea europeană” [COM (2004) 130 final] și comunicarea „O viziune strategică pentru standardele europene: avansând în direcția îmbunătățirii și accelerării creșterii durabile a economiei europene până în 2020 [COM(2011)311 final].

²⁶ O propunere finanțabilă este un proiect sau o propunere care are o bază financiară și conceptuală suficientă astfel încât să poată solicita cu succes finanțare de la creditorii instituționali.

în același timp coerența politicilor pentru dezvoltare.

- Stabilirea de noi activități antreprenoriale bazate pe tehnologii verzi în țările din sudul Mediteranei, prin intermediul cooperării cu IMM-urile europene.

E. Guvernanța

Conceptul și liniile principale ale planului de acțiune verde pentru IMM-uri, așa cum au fost prezentate în cadrul consultărilor publice legate de viitorul politicii privind IMM-urile și, în special, consultarea publică privind planul de acțiune verde care a avut loc în cursul celui de-al patrulea trimestru al anului 2013, au beneficiat de un larg sprijin din partea administrațiilor statelor membre și din partea IMM-urilor interesate care au răspuns.²⁷ De asemenea, rețeaua reprezentanților IMM-urilor²⁸ a reacționat pozitiv la plan, apreciind prioritatea clară acordată oportunităților comerciale care răspund provocărilor legate de mediu. Prin urmare, este important să fie pus în aplicare în mod riguros. În acest scop, este indispensabil un angajament politic deplin atât din partea Comisiei, cât și din partea statelor membre.

De ce toate acestea sunt importante pentru IMM-uri?

Numai o aplicare eficientă și efectivă a obiectivelor și a acțiunilor ulterioare ale acestui plan de acțiune va asigura efecte benefice asupra IMM-urilor din întreaga Europă.

Comisia a stabilit o serie de obiective, care urmează să fie atinse prin următoarele acțiuni:

1. Asigurarea monitorizării și a actualizării acțiunilor stabilite de Comisie pentru a sprijini IMM-urile în acest domeniu:

- Acțiunile legate de acest plan de acțiune verde pentru IMM-uri vor fi monitorizate în mod regulat, inclusiv resursele financiare dedicate, în dialog cu IMM-urile interesate, iar eficacitatea programelor va fi, de asemenea, evaluată. Informații actualizate privind acțiunile vor fi furnizate prin intermediul site-ului de internet al Comisiei.
- Analiza performanțelor IMM-urilor²⁹ monitorizează și evaluează anual progresele statelor în aplicarea Small Business Act, inclusiv performanțele lor în raport cu principiul 9, care „permite IMM-urilor să transforme provocările legate de mediu în oportunități de afaceri”, completând astfel monitorizarea planului de acțiune verde.

2. Coordonarea, cooperarea și schimbul de bune practici vor fi sprijinite la nivel european, național și regional:

- Mecanismul de guvernare prevăzut de Small Business Act, care include analiza performanțelor IMM-urilor și rețeaua reprezentanților IMM-urilor, va fi utilizat pentru a furniza o platformă pentru schimbul de bune practici între statele membre în ceea ce privește

---

²⁷ Rezultatele consultării publice: http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/public-consultation-green-action-plan/index_en.htm

²⁸ Pentru mai multe informații: http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/small-business-act/sme-envoy/index_en.htm

²⁹ Pentru mai multe informații: http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/index_en.htm

sprijinirea IMM-urilor, pentru a le ajuta să transforme provocările de mediu în oportunități de afaceri. În special, rețeaua reprezentanților IMM-urilor va fi utilizată pentru a discuta punerea în aplicare a acestor practici, rezultatele și obstacolele.

- Coordonarea va fi stabilită cu grupul de lucru la nivel înalt EcoAP pentru a asigura fluxul continuu de informații, coerența și o mai bună valorificare a sinergiilor dintre diferitele inițiative. Ori de câte ori este cazul, se va încerca, de asemenea, coordonarea cu grupuri la nivel european care funcționează în alte domenii de politică, cum ar fi mediul, ocuparea forței de muncă, educația, cooperarea pentru dezvoltare etc.